

Equip d'aula amb rols Belbin: simulació de 3 sprints amb retrospectiva

Dinàmica de tres sessions per a viure en primera persona un sprint àgil aplicat a un mini-repte d'aula: assignació de rols Belbin, kickoff, dos dailys de 15 minuts i retrospectiva final que produïx les decisions que es portaran al projecte emprenedor.

DURADA

80 min · 3 sessions (kickoff 50 min + 2 dailys de 15 min)

AGRUPAMENT

equips xicotets (4 persones)

UNITAT 10

L'empresa: tipus, formes jurídiques i organització

MATERIALS

- Fitxa d'autoavaluació de rol Belbin (cinc rols simplificats) impresa, una per alumne
- Plantilla de carta d'equip (objectiu, comunicació, gestió de conflictes), una per equip
- Tauler kanban en paper A3 amb tres columnes (per fer / en curs / fet), un per equip
- Pòsits de tres colors i retoladors
- Cronòmetre o rellotge visible a l'aula
- Plantilla de retrospectiva (què va funcionar / què no / què canviem), una per equip

ENCAIX CURRICULAR · **Sabers** La empresa como unidad que crea valor: objetivos, ingresos, costes y beneficio, Funciones y áreas de la empresa, Clases de empresas y tejido empresarial español, Formas jurídicas, responsabilidad y trámites de constitución, Organización, equipos, roles y motivación, Responsabilidad social y economía social · **Comp. específiques** CE5 · **Comp. clau** CPSAA, CC, CE

Plantejament

Ja sabeu, en teoria, què és un equip, quins rols necessita, com es gestionen els conflictes i com s'organitza un sprint àgil. Esta activitat canvia el verb: passem de *saber* a *fer*. Cada equip de quatre persones assumix un mini-repte d'aula que ha d'entregar al cap de dues setmanes, organitzant-se amb l'estructura del sprint i amb els rols Belbin repartits des del primer dia. La hipòtesi didàctica és senzilla: **un equip que repartix rols i fa daily entrega millor que un que no, encara que el contingut del repte siga el mateix**. Ho veureu comparant els vostres equips en la retrospectiva final.

Este sprint pilot produïx, a més, els **tres documents** (fitxa de rols, carta d'equip i pla de sprint) que es reutilitzen tal qual en el projecte emprenedor de la Unitat 12.

Objectius didàctics

- Identificar el rol Belbin natural propi i els secundaris, i repartir els cinc rols dins de l'equip.
- Redactar una carta d'equip amb objectiu comú, canals de comunicació i protocol de conflictes.
- Executar l'estructura mínima d'un sprint àgil (kickoff, daily, entrega, retrospectiva) en un mini-repte real.
- Aplicar almenys una de les tres tècniques de gestió de conflictes (escolta activa, missatges-jo, time-out de 24 h) si apareix tensió.
- Produir, a partir de la retrospectiva, una decisió concreta de millora per al següent sprint.

Mini-repte a triar per equip

Cada equip tria un d'estos tres reptes —tots tenen la mateixa grandària i s'entreguen en la sessió de daily 2 (final del sprint):

- **Repte A — Enquesta exprés.** Dissenyar, passar a 30 persones i presentar en 5 diapositives els resultats d'una mini-enquesta sobre un hàbit de consum de l'alumnat del centre (temps de pantalla, despesa setmanal, app més usada...).
- **Repte B — Prototip en paper.** Dissenyar en paper el prototip d'una app que resolga una molèstia identificada per l'equip (de la Unitat 4) i presentar-la amb 3 pantalles dibuixades a mà i una breu narració.
- **Repte C — Producte físic de baix cost.** Dissenyar i muntar un prototip físic d'un producte de menys de 5 € (ex.: marcapàgines amb QR, clauer de feltre, organitzador de cables) i presentar-lo amb foto, fitxa de cost i proposta de preu.

Estructura temporal

SESSIÓ	MOMENT	DURACIÓ
1	Kickoff complet (formació, rols, carta, pla, primeres tasques)	50 min
2	Daily 1 + ajust de tauler	15 min
3	Daily 2 + entrega revisable + retrospectiva	15 min (més temps d'aula per a l'entrega)

Nota: les dues sessions de daily estan pensades per a encaixar a l'inici de les classes següents de la unitat sense canibalitzar temps nou. L'entrega del repte es fa en paral·lel al daily 2, no com a sessió afegida.

Sessió 1 — Kickoff (50 min)

1. Formació d'equips i autodiagnòstic de rol (10 min)

Es formen equips de **4 persones** (millor heterogenis: no ajuntar el grup habitual d'amics). Cada alumne ompli de manera individual la fitxa d'autoavaluació de rol Belbin, marcant per a cadascun dels cinc rols (cervell, coordinador, implementador, avaluador, cohesionador) si és el seu rol natural, secundari o no és el seu.

2. Repartiment de rols dins de l'equip (10 min)

L'equip posa en comú els autodiagnòstics i repartix els **cinc rols entre les quatre persones**, sabent que algú doblarà rol (l'habitual: una persona assumix cervell + avaluador, o coordinador + implementador).
Regles:

1. Cadascun dels cinc rols ha de quedar cobert per algú.
2. Es prioritza el rol natural sobre el secundari.
3. Si dues persones compartixen rol natural i ningú vol agafar el rol vacant, l'assumix qui el tinga com a secundari.

S'ompli la **fitxa de rols**: nom + rol principal + rol secundari.

3. Carta d'equip (10 min)

L'equip redacta a la plantilla una carta breu (mitja pàgina) amb tres blocs:

- **Objectiu comú.** Una frase clara que qualsevol membre de l'equip pugui dir igual: *què anem a entregar i per a qui.*
- **Comunicació.** Canal únic acordat (grup de WhatsApp / xat d'aula / correu) i compromís mínim (ex.: "responem en menys de 12 hores en horari escolar").

- **Gestió de conflictes.** Protocol acordat per anticipat: *si una discussió salta de la tasca a la persona, apliquem time-out de 24 h i usem missatges-jo en reprendre-la.*

4. Definició del sprint i repartiment de tasques (15 min)

L'equip tria el **repte** (A, B o C), definix l'**entregable concret** i descompon el treball en tasques de màxim mitja hora. Cada tasca s'escriu en un pòsit amb el nom de la persona responsable i s'apega a la columna **per fer** del tauler kanban. Mínim 8 pòsits, màxim 14.

5. Compromís de sprint (5 min)

El coordinador llig en veu alta l'objectiu del sprint, la data d'entrega i els compromisos de comunicació. Cada membre firma amb el seu nom la carta d'equip. Foto del tauler com a punt de partida.

Sessió 2 — Daily 1 (15 min)

A l'inici de la classe següent de la unitat, els equips es junten **dempeus** (la incomoditat força la brevetat) durant 5 minuts. Cada membre contesta les **tres preguntes del daily**:

1. Què vaig fer des del kickoff?
2. Què vaig a fer hui i fins al daily 2?
3. Què em bloqueja?

Si algú menciona un bloqueig, el coordinador apunta i l'equip decidix qui ajuda a desbloquejar-lo. Després del daily, els **10 minuts restants** s'usen per a actualitzar el tauler (moure pòsits de *per fer* a *en curs* o a *fet*) i perquè cadascú reprenge la seua tasca.

Regla estricta: **cinc minuts per al daily, ni un més**. Si una conversa s'allarga, es mou fora del daily.

Sessió 3 — Daily 2 + entrega + retrospectiva (15 min de dinàmica + entrega en paral·lel)

Daily 2 (5 min)

Mateix format que el daily 1. El focus està a confirmar que tots els pòsits arriben a *fet* abans del tancament de classe.

Entrega revisable

Cada equip presenta el resultat del sprint **a la resta de la classe**, en format curt (3 minuts per equip). No és un examen: és una demo. La resta de la classe i el professor donen feedback amb la regla *2 coses que funcionen + 1 que milloraria*.

Retrospectiva (10 min, en equip)

Esta és la peça més important de l'activitat. Cada equip respon per escrit a la plantilla de retrospectiva a les tres preguntes:

Què ha funcionat bé?

Què no ha funcionat?

Què anem a canviar en el pròxim sprint (projecte emprenedor)?

Regles de la retrospectiva:

1. Es parla de processos i comportaments de l'equip, no de persones concretes (missatges-jo).
2. Cada membre de l'equip aporta almenys una idea a cada pregunta.

3. El canvi de la tercera pregunta ha de ser **una sola cosa, concreta i executable**. No val “comunicar-nos millor”; val “tindre el daily a l’inici de la classe, no a la meitat”.

Críteris d’avaluació

CRITERI	INSUFICIENT	BÉ	EXCEL·LENT
Repartiment de rols	Sense repartiment clar o rols repetits sense cobrir-los tots	Cinc rols coberts coherents amb autodiagnòstic	Cinc rols coberts + secundaris identificats + raonament del repartiment
Carta d’equip	Falten blocs o són vagues	Tres blocs complets i específics	Tres blocs específics + protocol de conflictes versemblant
Execució del sprint	Tauler abandonat, sense daily	Tauler actualitzat i dailys fets	Tauler al dia, dailys breus i bloquejos resolts en el moment
Entregable del repte	Incomplet o sense presentar	Entrega complix l’abast acordat	Entrega complix abast + incorpora feedback de l’aula
Retrospectiva	Genèrica o absent	Tres preguntes respostes en equip	Decisió de millora concreta, executable i firmada per tots

Per a emportar-se a casa

Dues idees que volem que es queden a l’aula després d’esta activitat:

1. **Repartir rols des del dia 1 canvia la dinàmica de l’equip més que qualsevol discurs sobre el treball en grup.** Saber quin rol natural tens t’ajuda a aportar el que millor saps fer i a demanar el que no.
2. **La retrospectiva és la palanca de millora real.** Sense retrospectiva els errors es repetixen sprint rere sprint; amb retrospectiva, l’equip millora cada dues setmanes. Els tres documents que produïx esta activitat —fitxa de rols, carta d’equip i pla de sprint— es reutilitzen tal qual en el projecte empenedor de la Unitat 12.

Variants i extensions

- **Variant exprés (50 min en una sola sessió):** suprimir els reptes A/C i treballar tots els equips sobre el repte B (prototip en paper). Kickoff 25 min + execució 15 min + entrega i retrospectiva 10 min. Menys profunditat però permet viure el cicle complet en una sola sessió.
- **Variant avançada:** al final del daily 2, cada equip es reünix amb un altre equip per a fer una **retrospectiva creuada**: contenen a l’equip veí què canvien per al següent sprint i reben una pregunta crítica. Excel·lent per a evitar que la retrospectiva quedi en autojustificació.
- **Variant de seguiment longitudinal:** repetir l’estructura completa a la Unitat 12 sobre el projecte empenedor real, comparant les retrospectives per a evidenciar la millora de l’equip entre sprints.